

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-14
Besvaras senast
2022-11-23 kl. 12.00

Till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:57 Initiativ mot dödsstraff i Iran

De landsomfattande folkliga protesterna i Iran pågår i spåren av det uppmärksammade mordet på Jina Mahsa Amini den 16 september 2022. Våldet mot de fredliga demonstrationerna har fortsatt i oförminskad styrka. Dödssiffran uppgår till över 400 döda, varav minst 50 barn. Enligt Amnesty och FN:s särskilda rapportör har över 14 000 människor tagits till fånga av Irans revolutionsgarde – däribland kvinnor, barn, människorättsförsvarare, aktivister, journalister, idrottsmän samt konst- och kulturskapare. De flesta av de gripna sitter fortfarande frihetsberövade och inväntar åtal.

Den 29 oktober 2022 påbörjades de offentliga åtalen mot de frihetsberövade demonstranterna i den islamska revolutionsdomstolen i Tehran. Åtta personer anklagades inledningsvis för ”mohareb”, att ”föra krig mot gud” och ”korruption på jorden” vilket är brott i Iran som vars påföljd är dödsstraff. Några dagar senare åtalades över tusen personer för deltagande i protesterna och de offentliga rättegångarna tar nu fart.

Det är väl känt att rättegångsprocesserna i Iran föranleds av utsagor under tortyr, tvång och hot. Rätten till en rättvis rättegång nekas alla som agerat mot, kritiserat eller motverkat regimen. Den 6 november 2022 uppmanade 227 lagstiftare rättsväsendet i Iran att agera gentemot de fredliga protesterna. Detta bedömer internationell expertis är att likställa med utfärdande av synnerligen allvarliga och konventionsstridiga påföljder, däribland dödsstraff. Enligt FN:s särskilda rapportör om mänskliga rättigheter i Iran tycks den iranska regimen nu använda dödsstraffet alltmer systematiskt för att slå ned de folkliga protesterna och sprida skräck i befolkningen.

Som en strategi att sprida skräck i befolkningen tillfångatas uppmärksammade konst- och kulturskapare med miljontals följare. En av dessa är sångaren och artisten Shervin Hajipour som skrev den virala protestsången *Baraye* som fått en central roll i protesterna i Iran. På mindre än två dagar fick sången 34 miljoner visningar på Hajipours instagram, och kort därefter greps han. Andra exempel är artisterna och rapparna Saman Yasin och Toomaj Salehi som gripits för att de har spridit information och bilder på de folkliga protesterna samt tagit ställning för dessa på sociala medier. Även journalisterna Niloofar Hamedei och Elahe Mohammadi, som var först med att uppmärksamma Jina Mahsa Aminis fall, ska uppmärksammas. Samtliga riskerar nu dödsstraff i Iran.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Tobias Billström:

Vilka initiativ avser ministern att vidta för att stoppa eventuella dödsstraff i Iran i spåren av de folkliga protesterna?

.....

Lawen Redar (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren